

୦୬
 ଷଷ୍ଠ: ପାଠ: ।

 ଉଦାରଚରିତାନାମ୍ ତୁ ବସୁଧୈବ କୁଟୁମ୍ବକମ୍ ।
 ସନ୍ଧିପରିଚୟ: । ୦୧

୧୧୧ ଚୈତନ୍ୟ ସାପଦାନ ଚ କିଷକର୍ତ୍ତା. ଶକ୍ତି ଚକ୍ଷୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱା ଧୃତି ସଂଯୋଗ ଶିଳା ଉପକର୍ତ୍ତା.

କश्चित् कुक्कुर एकदा एकस्यां गवादन्यां पलालोच्चये निषण्ण आसीत् । अत्रान्तरे कोऽपि
क्षुधितो वृषभस्तत्रागतः पलालमत्तुम् । कुक्कुरस्तं दृष्ट्वा तमुद्दिश्याभषत् । अथ
वृषभोऽवदत् हे नीच पशो! त्वमिमं पलालं न खादसि मह्यं वा खादितुं न प्रयच्छसि ।
कोऽर्थस्ते मूर्ख तवानेन रक्षितेन पलालेन इति । इत्युत्त्वा स वृषभोऽन्यत्रागच्छत् ।

- कश्चित् = कः + चित्
- कुक्कुर एकदा = कुक्कुरः + एकदा
- गवादन्यां = गवात् + अन्यां
- पलालोच्चये = पलाल + उच्चये
- निषण्ण आसीत् = निषण्णः + आसीत्
- अत्रान्तरे = अत्र + अन्तरे
- कोऽपि = कः + अपि
- वृषभस्तत्र = वृषभः + तत्र
- तत्रागतः = तत्र + आगतः
- पलालमत्तुम् = पलालम् + अत्तुम्
- कुक्कुरस्तं = कुक्कुरः + तं
- तमुद्दिश्याभषत् = तम् + उद्दिश्य + अभषत्
- वृषभोऽवदत् = वृषभः + अवदत्
- त्वमिमं = त्वम् + इमं
- कोऽर्थस्ते = कः + अर्थः + ते
- तवानेन = तव + अनेन
- इत्युत्त्वा = इति + उत्त्वा
- वृषभोऽन्यत्रागच्छत् = वृषभः + अन्यत्र + अगच्छत्

ක්‍රියාකාරකම 6.1

01. පහත සඳහන් වාක්‍යවල ඇති ස්වරසකි උපුටා දක්වන්න.

01. நாஹ் வித்யாவிక్ரிக்யம் ஶாஸநஶதேநாபி கரோமி ।	07. इत्युक्त्वोपविष्टः ।
02. मातेव रक्षति पितेव हिते नियुङ्क्ते ।	08. बहपायोऽस्मिन्वने ।
03. विश्वेश्वरं विमुक्तिज्ञम् ।	09. सदैकस्थानविहरिणौ कालं नयतः ।
04. महोद्यमं महाधैर्यम् ।	10. किं बहुना श्रूयतां ममैष सिंहनादः ।
05. भूमावुपविश्यावदत् ।	11. सचराचर लोकनायक
06. तदालोकापवादः स्यात् ।	12. तद्यथानुश्रूयते ।

ක්‍රියාකාරකම 6.2

01. පහත සඳහන් ස්වරසකි පද විසකි කරන්න.

नाहम्	धनैश्वर्यम्	देशाटनम्
मधूदकम्	नरैकत्वं	विद्याभ्यासः
प्रत्यक्षम्	नरौदार्यम्	यतीन्द्रः
कन्याभरणम्	महौषधः	वधूत्सवः
भूदकम्	इत्येव	मातृद्धिः
पूर्णेन्दुः	लघ्वाहार	नायकः
कर्तृजुता	कर्त्रादि	महेच्छा
हितोपदेशः	मात्राज्ञा	सूर्योदयः
यथोक्तम्	तयासन्	देशोन्नतिः
सप्तर्षिः	तेऽपि	वसन्तर्तुः
सदैव	अत्युत्तमम्	जलोघः
मतानुसारः	विद्यार्थी	

प्रतीक्षा	अतीव	सूक्तिः	
पितृर्द्धिः	तवैव	उपैति	
तथैव	परमौषधम्	अत्यन्तम्	अन्वयः

क्रियाकारकम् 6.3

01. පහත සඳහන් වාක්‍යවල විසන්ධිපද සකස් කරන්න.

01. इति + आह	02. मधु + ऊनम्
03. कवि + ईश्वरः	04. चन्द्र + आलोकः
05. तदा + अहं	06. करुणा + इन्दुः
07. मया + उक्तम्	08. देव + ऐश्वर्यम्
09. नदी + अर्थम्	10. भानु + अत्र
11. नै + अकः	12. प्रति + एकम्
13. वन + ओषधिः	14. तेन + एव
15. वर्षा + ऋतुः	

क्रियाकारकम् 6.4

01. පහත සඳහන් වාක්‍යවල ඇති ව්‍යංජන සකස් උපුටා දක්වන්න.

01. कस्मिंश्चिद्वने स्थितास्तरवः करुणया तमपृच्छत् ।
02. चमत्कृतां तद्वार्तां श्रुत्वा स अकथयत् ।
03. तल्लिख्यतां मध्यतनो दिवसः ।
04. न किञ्चिदर्थेन प्रयोजनम् ।
05. यद्यहं षण्मासाभ्यन्तरेव तव पुत्रान् पण्डितान् करिष्यामि ।
06. सुहृद्भेदं तावच्छृणुत ।
07. यस्यार्थाः स पुमाल्लोके ।
08. न सा विद्या न तद्धनम् ।
09. न तच्छिल्पं न सा कला ।
10. जायन्ते विरला लोके जलदा इव सज्जनाः ।

କ୍ରିୟାକାରକମ୍ 6.5

01. ପତନ ସଂପର୍କିତ ଶବ୍ଦମାନଙ୍କର ସଂଜ୍ଞା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ.

ଶରଦ୍ଭ୍ର	ତଚ୍ଛାଦି:	ତଲ୍ଲୀଳ:
ମନଃସ୍ଵପ୍ନ	ଜଗନ୍ନାଥ:	ମହାଚକ୍ରମ୍
ଷଣ୍ଠୀମା:	ତତ୍ତ୍ଵନାତି	ମହାଜ୍ଞୟ:
ଚିନ୍ତାମୟମ୍	ରାଜନ୍ନିହ	ତଚ୍ଛୀଳ:
ତଚ୍ଛାତ୍ରମ୍	ତବଚ୍ଛାତ୍ରମ୍	ଧାବନ୍ନଶ୍ଵ:
ମୃଚ୍ଛକଟିକମ୍	ସ୍ମରନ୍ତୁବାଚ	ଭବାନ୍ତନୋତି
ଅଜନ୍ତ:	ଭବାଲ୍ଲିଖତି	କଦାଚିଚ୍ଛାୟାୟା
ପ୍ରାଗେ	ଭବାଞ୍ଚୁର:	ଅଞ୍ଜିତ:

କ୍ରିୟାକାରକମ୍ 6.6

01. ପତନ ସଂପର୍କିତ ଶବ୍ଦମାନଙ୍କର ସଂଜ୍ଞା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ.

୦୧. ମହାନ୍ + ଲାଭ:	୦୨. ସୁଗତ୍ + ଇହ	୦୩. ପରି + ଛେଦ:	୦୪. ଉଦ୍ + ଜ୍ଵଳ:
୦୫. ତତ୍ + ହିତ	୦୬. କ: + ଚରତି	୦୭. ବାକ୍ + ବିଦ୍ୟା	୦୮. ଦିକ୍ + ନାଗ:
୦୯. ସ୍ଵ + ଛନ୍ଦ:	୧୦. ପରି + ଛେଦ:	୧୧. ସତ୍ + ଚରିତ୍ର:	୧୨. ଉତ୍ + ଚାରଣ:
୧୩. ବାକ୍ + ଦାନମ୍	୧୪. ଷଟ୍ + ଅଜ୍ଞା:	୧୫. ସତ୍ + ଗୁଣ:	୧୬. ବାକ୍ + ମୟମ୍
୧୭. ଉତ୍ + ନତି:	୧୮. କସ୍ + ଚିତ୍	୧୯. ସଦ୍ + ଜନ:	୨୦. ବିଦ୍ଵତ୍ + ଜନ:

ක්‍රියාකාරකම 6.7

01. පහත සඳහන් වාක්‍යවල ඇති සත්‍ය උපුටා දක්වන්න.

01. අથ ස වජ්‍රකසය වචනං ශ්‍රුතවා ।
02. මධුරමිති කිමුච්ඡතෙ කේවලං ඵීඨූෂමේව ।
03. කිමාගතොඤ්චි කිංතෙ නාම, කුත: සමායත: ।
04. ත්වං කිඤ්චරිඤ්චිසි ।
05. ශීලරාශිං ශිවඤ්චරං ।
06. නිර්වාදං නිරහඤ්චාරමු ।
07. දේව මහාකුලසම්බූතා ආතේ රාජපුත්‍රා: ।
08. ශ්‍රීමන්තං ශ්‍රීකරං ශාන්තං ශාන්තවේශං නමාම්‍යහමු ।
09. කිඤ්චිද්වක්‍ෂ්‍යාමි තච්චූණු ।
10. වනේඤ්චස්මිනු මූගා: චරන්ති ।
11. අහං මවතාමු අනුගූචීතොඤ්චස්මි ।
12. ස: මුඛ්‍යාතිච්චේ: ස්වාගතං කරොති ।
13. අස්‍ය ගීතස්‍ය ගායක: ක: අස්ති
14. සුමාචිතවචනානි නරං සන්මාර්ගං දර්ශ්‍යන්ති ।
15. සන්තොෂ ආව සන්නිචානමු ।
16. සර්වේ ව්‍යවහාරා: වාඤ්චමූලා: සන්ති ।
17. මගවද්‍රීතා අතිප්‍රාසිච්ච්චං පුස්තකමු අස්ති ।

පඤ්චො හි නමසි ක්‍ෂිප්ත: ක්‍ෂේපු: පතති මූර්ච්චි ।

අභසෙහි විසිකළ මඩ එය දැමුවහුගේ ම හිස මත වැටේ.

පඤ්චපත්‍රස්චිතං වාරි ධත්තේ මුක්තාච්චලාශ්‍රිච්චයමු ।

නෙළුම් පතෙහි ජලය මුතු ඇටයක ගෝභාව දරයි.

පරලොකකුචාං ස්වකර්මාමිග්‍රතයො මිනිනපචා හි දේහිනාමු ।

මියගිය සත්ත්වයන්ට තම කර්ම අනුව වෙන් වූ මාර්ග ඇත.